

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ΄ Λυκείου

Τίτλος:

«Απονέμοντας ...θάνατο»

Συγγραφή: ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

Εφαρμογή: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΑΤΣΟΥΚΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Απονέμοντας ...θάνατο

Εφαρμογή σεναρίου

Κωνσταντίνα Ματσούκα

Δημιουργία σεναρίου

Αντώνιος Μιχαηλίδης

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

40ο Γενικό Λύκειο Αθηνών (Γκράβα)

Χρονολογία

Από 24-02-2015 έως 10-03-2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Πειθώ-Μορφές πειθούς-Δ. Η Πειθώ στον επιστημονικό λόγο.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

4 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος: κλειστή ομάδα στο facebook

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Απαραίτητη κρίνεται η προηγούμενη επαφή των μαθητών με ομαδοσυνεργατική μέθοδο διδασκαλίας καθώς και με την ενότητα του σχολικού εγχειριδίου Έκθεσης-Έκφρασης Γ΄ Λυκείου: Η Πειθώ στον επιστημονικό λόγο. Παράλληλα απαιτείται να έχουν εξοικειωθεί οι μαθητές με τη δημιουργία λογαριασμού στο μέσο κοινωνικής δικτύωσης (facebook), την ανάρτηση και τον σχολιασμό σε αναρτήσεις σε αυτό καθώς και με το εργαλείο κατασκευής ψηφιακής αφίσας <https://infogr.am>

Απαραίτητη κρίνεται επίσης η συνδρομή τόσο του φιλολόγου της τάξης προκειμένου να εξασφαλίσει τις υλικοτεχνικές υποδομές (5 Η/Υ, διαδίκτυο), να διαμορφώσει τα φύλλα εργασίας, τα οποία θα επεξεργαστούν οι μαθητές, να καθοδηγεί, να διασαφηνίζει σημεία των κειμένων και των δραστηριοτήτων, να δίνει λύση σε τεχνολογικές αδυναμίες των μαθητών και να τους ανατροφοδοτεί ως το πέρας της διαδικασίας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Αντώνιος Μιχαηλίδης, Απονέμοντας ...θάνατο, Νεοελληνική Γλώσσα Γ΄ Λυκείου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη δύσκολη εποχή που διανύει η χώρα μας αλλά και ευρύτερα οι δυτικές κοινωνίες η διαπίστωση της έξαρσης της εγκληματικότητας είναι πλέον κοινή. Εγκλήματα από

τη διακίνηση τεράστιων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών έως και εγκλήματα κατά της ζωής και της γενετήσιας αξιοπρέπειας (αυτά σε όλα τα γεωγραφικά μήκη και πλάτη) έχουν αναθερμάνει τη συζήτηση σχετικά με τη σκοπιμότητα της θανατικής ποινής. Οι θιασώτες μάλιστα της συγκεκριμένης ποινής δεν περιορίζονται σε ανθρώπους με περιορισμένη μόρφωση, αλλά απλώνονται έως και σε επιφανείς πνευματικούς ανθρώπους. Ως αφετηρία του σεναρίου κατά το πρώτο δίωρο θα χρησιμοποιηθούν τα δυο κείμενα που περιλαμβάνονται στο διδακτικό εγχειρίδιο της Έκφρασης-Έκθεσης της Γ' Λυκείου υπέρ και εναντίον της θανατικής ποινής σε συνδυασμό με κείμενα από ιστολόγιο και τον τύπο, προκειμένου οι μαθητές μας να έρθουν σε επαφή με διαφορετικά κειμενικά είδη ενώ στο τέλος θα κατασκευάσουν ψηφιακές αφίσες με περιεχόμενο κατά της θανατικής ποινής.

Κατά το δεύτερο δίωρο οι ομάδες θα παρουσιάσουν τα επιχειρήματα υπέρ και κατά της θανατικής ποινής και ακολούθως θα εκτυλιχτεί ένας αγώνας αντιλογίας στο facebook. Η προπαρασκευή των ομάδων θα βασιστεί σε ένα κείμενο που αφορά έναν κατάδικο με πολλές και σοβαρές εγκληματικές ενέργειες.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το προτεινόμενο σενάριο στηρίζεται στη μελέτη ποικιλίας κειμενικών ειδών στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μάθησης και καλλιεργεί επομένως μια άλλη παιδαγωγική σχέση δασκάλου – μαθητή, στην οποία ο δάσκαλος είναι βοηθός, σύμβουλος παραμένοντας όμως σε δεύτερο ρόλο, για να αναδειχθεί η συνεργατική μάθηση και η διερευνητική γνώση μέσω της ανακάλυψης απόψεων, θέσεων αλλά και επιχειρημάτων τόσο από τα μελετώμενα κείμενα όσο και από τον διάλογο στο πλαίσιο της ομάδας αρχικά και ακολούθως στην ολομέλεια.

Στην ίδια θεωρητική βάση αναφέρεται και η προσέγγιση ιδεολογικά φορτισμένων ζητημάτων, ώστε το σχολείο να έρθει σε επαφή με την κοινωνία και τα

προβλήματά της, όχι με τη μορφή επιδερμικής-επιφανειακής καταγραφής απόψεων αλλά στη λογική της συμμετοχής των μαθητών στον κοινωνικό προβληματισμό, αφού αφουγκραστούν τα μηνύματα και τις αγωνίες του κοινωνικού τους περίγυρου.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με το προτεινόμενο σενάριο δεν επιδιώκεται τόσο η γνώση της θεματικής ενότητας της θανατικής ποινής, αφού στην εποχή της πληροφορίας η εύρεση της επιχειρηματολογίας υπέρ και κατά της θανατικής ποινής είναι κάτι πάρα πολύ προσιτό. Αντίθετα, στόχος του σεναρίου είναι η μελέτη των προτεινόμενων κειμένων να αναδείξει την ύπαρξη ισχυρής επιχειρηματολογίας σε κάθε πλευρά και η διαμόρφωση δημοκρατικής κοσμοθεωρίας, που όχι απλώς θα ανέχεται τη διαφορετική άποψη, αλλά θα την αναζητά και θα την επεξεργάζεται κριτικά. Από αυτήν την ανεκτική, ανοικτή προς το διαφορετικό κοσμοθεωρία επιδιώκεται μέσω του σεναρίου ο νέος να υιοθετήσει αξίες, όπως ο αλληλοσεβασμός, το δημοκρατικό και διαλεκτικό πνεύμα και η ανεκτικότητα προς τον «άλλο».

Με την κριτική, επίσης, προσέγγιση των μελετώμενων κειμένων επιδίωξη του σεναρίου είναι η καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού ως ενός πνευματικού εφοδίου που θα συνοδεύει τον αυριανό πολίτη στην κοινωνική, πολιτική και επαγγελματική του ζωή. Όλα αυτά δεν εξυπηρετούνται ασφαλώς αποπλαισιωμένα και από τη φροντίδα για τον γλωσσικό γραμματισμό, αφού ο πρωταρχικός αυτός σκοπός του σχολείου του παρελθόντος επιβάλλεται να εξυπηρετεί ως θεμέλιο για την ανάπτυξη πιο σύνθετων και πιο σύγχρονων γραμματισμών.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Το σενάριο επιδιώκει στο πεδίο των γνώσεων για τη γλώσσα την εξοικείωση των μαθητών με την παραγωγή διαφορετικών κειμενικών ειδών και πολυτροπικών.

Συγκεκριμένα, επιδιώκεται οι μαθητές:

- να ασκήσουν την ικανότητα κατανόησης κειμένου απαιτητικού επιστημονικού ύφους·
- να ασκηθούν στην ικανότητα συνοπτικής διατύπωσης επιχειρημάτων προς χρήση σε ψηφιακό αγώνα αντιλογίας·
- να προσαρμόσουν τη γλώσσα και το ύφος τους στο συγκεκριμένο κειμενικό είδος της αντιλογίας·
- να ασκηθούν στη δομή και την οργάνωση ενός πολυτροπικού κειμένου, όπως η αφίσα·
- να προσαρμόσουν την οργάνωση του κειμένου τους στη μη γραμμική και στην πολυτροπική μορφή μιας αφίσας·
- να διαμορφώσουν κριτική στάση έναντι των πολιτισμικών και ιδεολογικών αποχρώσεων του πολυδαίδαλου περιβάλλοντος του διαδικτύου (Κουτσογιάννης 1999).

Γραμματισμοί

Από τη δεκαετία του 1990 η Γλωσσοδιδασκτική κατέδειξε με πειστικότητα ότι η επικοινωνιακή ικανότητα δεν περιορίζεται σε απλές γλωσσικές πράξεις, αλλά συνιστά μια σειρά επιλογών της καταλληλότερης επικοινωνιακής πλαisiώσης. Γι' αυτό πλέον η γλωσσική διδασκαλία εκτείνεται και στην απόκτηση των εκάστοτε κατάλληλων ικανοτήτων επικοινωνιακής έκφρασης (Χατζησαββίδης 2005).

Εκκινώντας από τα κειμενικά είδη, το σενάριο επιδιώκει να καταστήσει ικανούς τους μαθητές και τις μαθήτριες να παράγουν προσχεδιασμένο προφορικό λόγο σε περιβάλλον μάλιστα ιδιαίτερα απαιτητικό, αφού το κοινωνικό πλαίσιο εκφοράς του είναι ένας αγώνας αντιλογίας.

Ακολούθως η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης θα δώσει ώθηση και στους νέους γραμματισμούς σε ένα πρώτο επίπεδο.

Η δημιουργία της ψηφιακής αφίσας θα καλλιεργήσει τις δεξιότητες των μαθητών στην παραγωγή αφαιρετικού λόγου και πολυτροπικού κειμένου λόγω των συμβάσεων της αφίσας (νέος γραμματισμός).

Διδακτικές πρακτικές

Με το σενάριο αυτό στο επίπεδο των διδακτικών πρακτικών επιδιώκεται κατ' αρχάς η ομαδοσυνεργατική παραγωγή έργου, προκειμένου μέσω αυτής οι μαθητές-μέλη των ομάδων να αναπτύξουν δεξιότητες συνεργασίας και να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου. Ικανοποιείται επίσης η κατάκτηση των πολυγραμματισμών, αφού οι μαθητές θα καταφύγουν στη χρήση του διαδικτύου για αναζήτηση και επεξεργασία πληροφοριών αλλά και στη χρήση περιβάλλοντος μέσου κοινωνικής δικτύωσης facebook για να εκθέσουν το έργο τους. Η χρήση των ΤΠΕ επεκτείνεται και στην παραγωγή ψηφιακής αφίσας μέσω του <https://infogr.am> προκειμένου να χρησιμοποιηθούν και διαφορετικοί σημειωτικοί πόροι και τρόποι έκφρασης των ομάδων. Η χρήση του αγώνα αντιλογίας με τον οποίο θα εκτεθούν σε προσχεδιασμένο ψηφιακό διάλογο προκειμένου να πείσουν είναι η διδακτική πρακτική που θα γεμίσει την τέταρτη ώρα του σεναρίου.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Η αφορμή για τη σύνταξη αυτού του σεναρίου ήταν αρχικά η παρουσία του συγκεκριμένου θέματος στην ύλη της Έκφρασης-Έκθεσης της Γ' Λυκείου και η παρουσία σχετικών κειμένων στο διδακτικό εγχειρίδιο. Ωστόσο, το πιο σημαντικό ερέθισμα για τη σύνταξη αυτού του σεναρίου αποτέλεσε η ολοένα μεγαλύτερη ανοχή ή και τάση των νέων αλλά και της κοινής γνώμης υπέρ της θανατικής ποινής. Η επιρροή των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ο λαϊκιστικός και δημαγωγικός λόγος που εκπέμπεται από αυτά εύκολα δημιουργούν αυτήν την τάση υπέρ της θανατικής

ποινής, ιδίως σε νέους που σκέφτονται περισσότερο με το θυμικό παρά με τη λογική και με πολιτικά κριτήρια. Οι νέοι ιδίως – μάλλον αβασάνιστα – αναζητούν έναν αποδιοπομπαίο τράγο στον οποίο θα επιρρίψουν την ευθύνη για όλα τα δεινά απολησμονώντας ότι τα κοινωνικά προβλήματα πηγάζουν από οικονομικά, ηθικά και κοινωνικά ελλείμματα και αποδεικνύουν τις αδυναμίες του κοινωνικού οικοδομήματος. Με το σενάριο επιδιώκεται να φτάσει ο προβληματισμός τους στην πηγή των κοινωνικών προβλημάτων και να αναδειχτεί το άγονο της θανατικής ποινής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Ως προς τη διδακτέα ύλη το προτεινόμενο σενάριο αναφέρεται στην ενότητα «Πειθώ» και ειδικότερα στο κεφάλαιο «Μορφές Πειθούς», όπου αναλύεται η πειθώ στον επιστημονικό λόγο (Δ. Η πειθώ στον επιστημονικό λόγο). Καλύπτει επίσης τους στόχους που τίθενται από το Πρόγραμμα Σπουδών για την ικανότητα επιλογής και επιτυχούς χρήσης του ανάλογου επιπέδου λόγου σε κάθε περίπτωση επικοινωνίας. Μέσω του αγώνα αντιλογίας επιδιώκεται να εκτιμήσουν την αξία του διαλόγου και να ασκηθούν στο είδος αυτό του λόγου καθώς και στην κριτική αντιμετώπιση των διαφορετικών απόψεων.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο σενάριο εξυπηρετείται η εξοικείωση των μαθητών με τον ψηφιακό γραμματισμό μέσω της δημοσίευσης σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης που εξασφαλίζει τη δυνατότητα σύγχρονης επικοινωνίας. Επίσης έχει ως στόχο να καταστούν οι μαθητές ικανοί να μελετούν και να παράγουν όχι μόνο αρτιότερα ψηφιακά μονοτροπικά κείμενα αλλά και πολυτροπικά – με το εργαλείο κατασκευής ψηφιακής αφίσας infogr.am.

Κείμενα

Εκφραση-Εκθεση Γ' Λυκείου:

- Ιωάννης Μανωλεδάκης, [Γενική θεωρία του ποινικού δικαίου](#) (σελ. 84-85)

Εκφραση-Εκθεση Γ΄ Λυκείου:

- Διεθνής Αμνηστία: [Γιατί πρέπει να καταργηθεί η θανατική ποινή](#); (σελ. 86-90)

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

- Κυριακή Αξιώτη, 2014, [Και τώρα θα σου μιλήσω για τη θανατική ποινή](#) (πηγή: <http://www.pints.gr>)
- Θεόδωρος Λιανός, 1997, [Περί της θανατικής ποινής](#) από την εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ.
- Κείμενο συντεθειμένο από ρεπορτάζ για τον αγώνα αντιλογίας: [Η περίπτωση ενός κακοποιού](#).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Φάση προετοιμασίας (μια ώρα στη σχολική αίθουσα διδασκαλίας)

Πριν ξεκινήσει η εφαρμογή του σεναρίου στο διδακτικό δίωρο Έκθεσης-Έκφρασης ενημερώθηκαν οι μαθητές για την πορεία διδασκαλίας που θα ακολουθούσαμε και για τη χρήση των ΤΠΕ. Μέσα από συζήτηση διαπιστώσαμε τη θετική στάση τους απέναντι στη χρήση του Η/Υ στα γλωσσικά μαθήματα, το ενδιαφέρον τους να σπάσουμε τη σχολική ρουτίνα με κάτι διαφορετικό και τον βαθμό εμπλοκής τους στη χρήση των ΤΠΕ. Μάλιστα με βάση το κριτήριο αυτό συγκρότησαν με δική τους πρωτοβουλία πέντε ομάδες. Σε κάθε ομάδα υπήρχε τουλάχιστον ένας μαθητής με γνώση άριστου χειρισμού των ψηφιακών εργαλείων και συγκεκριμένα του facebook και με προσωπικό λογαριασμό στο μέσο αυτό κοινωνικής δικτύωσης στο οποίο η τάξη διαθέτει κλειστή ομάδα επικοινωνίας με το όνομα Νεοελληνική Γλώσσα-Γ΄ Λυκείου.

Μάλιστα ενημέρωσα τους μαθητές μου για το θέμα της εργασίας που θα ακολουθούσε. Επισήμανα πως το είχαμε ήδη επεξεργαστεί στην τάξη με τη μελέτη του κειμένου της Διεθνούς Αμνηστίας από το σχολικό εγχειρίδιο της Γ΄ Λυκείου (σελ. 86-90) και με τη σύνταξη διαγράμματος του κειμένου στον πίνακα από τους μαθητές. Οι μαθητές θυμήθηκαν πως ακολούθησε συζήτηση για τα επιχειρήματα υπέρ ή κατά

της θανατικής ποινής και στη συνέχεια στην αίθουσα προβολών του σχολείου προβλήθηκε ντοκιμαντέρ σχετικό με το θέμα. Μάλιστα ορμώμενοι από την προβολή και για να συνδεθούν με την εργασία που θα ακολουθούσε, κάναμε στην ολομέλεια συζήτηση πάνω στις διαφορετικές σκοπιές από τις οποίες αντιμετωπίζονταν το θέμα στο ντοκιμαντέρ.

Φάση προετοιμασίας (στο σπίτι)

Στο σπίτι μελέτησα τόσο τα προτεινόμενα προς επεξεργασία κείμενα όσο και τα ζητούμενα των φύλλων εργασίας των ομάδων και τα δημοσίευσα στην κλειστή ομάδα της τάξης στο facebook. Μάλιστα σε χωριστό φάκελο δημοσίευσα τα κείμενα προς μελέτη όλων των ομάδων συνολικά για όλες τις διδακτικές ώρες του σεναρίου.

Φάση εφαρμογής σεναρίου (δυο ώρες στο εργαστήριο πληροφορικής)

Στο εργαστήριο πληροφορικής ξεκίνησε η εφαρμογή του 1^{ου} δώρου του σεναρίου για τη Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου «Θανατική ποινή». Τα παιδιά δούλεψαν σε κλίμα θετικό και με την αυτοπεποίθηση που τους έδινε η γνώση του θέματος και των παραμέτρων του καθώς και του περιβάλλοντος δουλειάς (facebook). Οι μαθητές των τεσσάρων ομάδων μελέτησαν τα κείμενα των φύλλων εργασίας τους (η 1^η ομάδα το [1^ο φύλλο εργασίας](#), η 2^η ομάδα το [2^ο φύλλο εργασίας](#), η 3^η ομάδα το [3^ο φύλλο εργασίας](#) και η 4^η ομάδα το [4^ο φύλλο εργασίας](#) (το 5^ο φύλλο εργασίας που προβλεπόταν στο σενάριο δεν έγινε λόγω απουσίας πολλών μαθητών και κατά συνέπεια ανυπαρξίας 5^{ης} ομάδας) και απάντησαν τα ζητούμενα στην κλειστή ομάδα του facebook ως comment στην ανάρτησή μου. Οι απαντήσεις διαδέχονταν η μία την άλλη με τη μορφή comment (βλ. Τεκμήρια). Η τελευταία δραστηριότητα των φύλλων εργασίας, που αφορούσε τη σύνθεση ψηφιακής αφίσας έγινε σε ψηφιακό περιβάλλον κατασκευής αφίσας <https://infogr.am>. Το συγκεκριμένο περιβάλλον επιλέχθηκε λόγω του ότι το έχω χρησιμοποιήσει αρκετές φορές και είμαι εξοικειωμένη. Κατά συνέπεια η επίδειξη του στους μαθητές από τον κεντρικό υπολογιστή του εκπαιδευτικού με τη

χρήση προτζέκτορα, διήρκεσε μόλις δέκα λεπτά. Οι ομάδες δημιούργησαν λογαριασμούς (έναν κάθε ομάδα) στο περιβάλλον και σχεδίασαν ψηφιακές αφίσες κατά της θανατικής ποινής με μεγάλη χαρά, τις οποίες δημοσίευσαν στην κλειστή ομάδα facebook.

Φάση εφαρμογής σεναρίου (μια ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής)

Κατά το 2ο δώρο οι ομάδες παρουσίασαν τα προϊόντα του 1ου δώρου στην ολομέλεια (τα αναρτημένα στο fb κείμενα καθώς και τις ψηφιακές αφίσες). Ακολούθησε σχολιασμός και θετική ανατροφοδότηση από τα μέλη όλων των ομάδων στη δημοσίευση των αφισών με τη μορφή σχολίου.

Φάση εφαρμογής σεναρίου (μια ώρα στο εργαστήριο πληροφορικής)

Κατά την τέταρτη αυτή διδακτική ώρα εκτυλίχθηκε ένας αγώνας αντιλογίας στο Chat του fb. Είχε προηγηθεί ο χωρισμός της τάξης σε δύο ομάδες με ψηφοφορία με βάση τη διαφορετική τους στάση απέναντι στο προς μελέτη θέμα. Μάλιστα πριν την έναρξη του αγώνα μελέτησαν στο fb το κείμενο από ρεπορτάζ «[Η περίπτωση ενός κακοποιού](#)». Κατά τη διάρκεια του αγώνα λόγων οι ομάδες υποστήριζαν τις αντιτιθέμενες θέσεις υπέρ/κατά της θανατικής ποινής. Στο σημείο αυτό παραλήφθηκε ένα σημαντικό κομμάτι του σεναρίου: η δημιουργία της τρίτης ομάδας κριτών, η σύνοψη επιχειρημάτων των ομάδων και η τελική ψηφοφορία. Οι μαθητές μου στο μεγαλύτερο μέρος κινήθηκαν περισσότερο συναισθηματικά με οργή υπέρ της θανατικής ποινής και λιγότερο με λογικά επιχειρήματα κατά αυτής. Έτσι ο διάλογος μετατράπηκε σε αγώνα συνθημάτων τόσο στο chat του facebook (βλ. Τεκμήρια) όσο και προφορικά – φωναχτά στην τάξη.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο Εργασίας Ομάδας α΄

Στο [κείμενο του καθηγητή Ι. Μανωλεδάκη](#), που βρίσκεται στις σελ. 84-85 του διδακτικού σας εγχειριδίου, βρείτε:

- α) τα επιχειρήματα υπέρ της θανατικής ποινής και
- β) τα επιχειρήματα κατά της θανατικής ποινής.
- γ) Να δημοσιεύσετε τις απαντήσεις σας στην κλειστή ομάδα της τάξης στο facebook με μορφή σχολίου κάτω από το ανηρτημένο κείμενο.
- δ) Με το <https://infogr.am> δημιουργήστε μια ψηφιακή αφίσα υποστηρίζοντας με ανάλογους σημειωτικούς πόρους τη θέση κατά της θανατικής ποινής γενικώς ή εστιάζοντας σε κάποιο επιχείρημα της επιλογής σας. Αναζητήστε τα πιο πρόσφορα σημειωτικά μέσα (εικόνα, σκίτσα, βίντεο κτλ.) για την επίτευξη του σκοπού της ομάδας δηλαδή την αποτελεσματικότητα και την πειστικότητα του μηνύματος.

Φύλλο Εργασίας Ομάδας β΄

Στο [κείμενο της Διεθνούς Αμνηστίας](#), που βρίσκεται στις σελ. 86-90 του διδακτικού σας εγχειριδίου, βρείτε:

- α) τα επιχειρήματα υπέρ της θανατικής ποινής και
- β) τα επιχειρήματα κατά της θανατικής ποινής.
- γ) Να δημοσιεύσετε τις απαντήσεις σας στην κλειστή ομάδα της τάξης στο facebook με μορφή σχολίου κάτω από το ανηρτημένο κείμενο.
- δ) Με το <https://infogr.am> δημιουργήστε μια ψηφιακή αφίσα υποστηρίζοντας με ανάλογους σημειωτικούς πόρους τη θέση κατά της θανατικής ποινής γενικώς ή εστιάζοντας σε κάποιο επιχείρημα της επιλογής σας. Αναζητήστε τα πιο πρόσφορα σημειωτικά μέσα (εικόνα, σκίτσα, βίντεο κτλ.) για την επίτευξη του σκοπού της ομάδας δηλαδή την αποτελεσματικότητα και την πειστικότητα του μηνύματος.

Φύλλο Εργασίας Ομάδας γ΄

Στο κείμενο [της ανάρτησης της Κ. Αξιώτη](#) να βρείτε:

- α) τα επιχειρήματα υπέρ της θανατικής ποινής και
- β) τα επιχειρήματα κατά της θανατικής ποινής.
- γ) Να δημοσιεύσετε τις απαντήσεις σας στην κλειστή ομάδα της τάξης στο facebook με μορφή σχολίου κάτω από το ανηρτημένο κείμενο.
- δ) Με το <https://infogr.am> δημιουργήστε μια ψηφιακή αφίσα υποστηρίζοντας με ανάλογους σημειωτικούς πόρους τη θέση κατά της θανατικής ποινής γενικώς ή εστιάζοντας σε κάποιο επιχείρημα της επιλογής σας. Αναζητήστε τα πιο πρόσφορα σημειωτικά μέσα (εικόνα, σκίτσα, βίντεο κτλ.) για την επίτευξη του σκοπού της ομάδας δηλαδή την αποτελεσματικότητα και την πειστικότητα του μηνύματος.

Φύλλο Εργασίας Ομάδας δ΄

Στο [άρθρο του Θεόδωρου Λιανού](#) από την εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ να βρείτε:

- α) τα επιχειρήματα υπέρ της θανατικής ποινής και κυρίως
- β) τα επιχειρήματα κατά της θανατικής ποινής.
- γ) Να δημοσιεύσετε τις απαντήσεις σας στην κλειστή ομάδα της τάξης στο facebook με μορφή σχολίου κάτω από το ανηρτημένο κείμενο.
- δ) Με το <https://infogr.am> δημιουργήστε μια ψηφιακή αφίσα υποστηρίζοντας με ανάλογους σημειωτικούς πόρους τη θέση κατά της θανατικής ποινής γενικώς ή εστιάζοντας σε κάποιο επιχείρημα της επιλογής σας. Αναζητήστε τα πιο πρόσφορα σημειωτικά μέσα (εικόνα, σκίτσα, βίντεο κτλ.) για την επίτευξη του σκοπού της ομάδας δηλαδή την αποτελεσματικότητα και την πειστικότητα του μηνύματος.

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Εναλλακτικά είναι δυνατό στην εκτέλεση του σεναρίου να χρησιμοποιηθεί και ταινία με θέμα τη θανατική ποινή. Ο αριθμός των σχετικών ταινιών είναι μεγάλος και μπορούν να γίνουν πολλές επιλογές. Στο πλαίσιο του σεναρίου με τα συγκεκριμένα ιδεολογικά και πολιτικά χαρακτηριστικά προτείνω το [Dead Man Walking](#) του Tim Robbins (1995). Ο χρόνος της ταινίας (122 λεπτά) επιβάλλει επέκταση του σεναρίου κατά 3 τουλάχιστον διδακτικές ώρες, προκειμένου να απαντηθούν και τα φύλλα εργασίας που θα ακολουθήσουν την παρακολούθηση της ταινίας. Επειδή όμως το θέμα ενδείκνυται κατεξοχήν για διαθεματική προσέγγιση με τα Θρησκευτικά, τη Φιλοσοφία, την Ιστορία και όποιο τυχόν άλλο μάθημα προστεθεί στο Αναλυτικό Πρόγραμμα της Γ' Λυκείου (π.χ. Δίκαιο), ο συνάδελφος που θα το εφαρμόσει σε αυτήν την εκδοχή είναι χρήσιμο να το εξετάσει και στη διαθεματική του εκτέλεση. Διαθεματικά είναι δυνατό να προσεγγιστεί το θέμα και με συσχετισμό με τα Αρχαία Κατεύθυνσης και συγκεκριμένα με το ζήτημα της αρετής και της ποινής. Σε αυτήν την περίπτωση μπορούν να χρησιμοποιηθούν συλλογισμοί όπως ο ακόλουθος προκειμένου να επιτευχθεί η συσχέτιση με τα Αρχαία Κατεύθυνσης:

Συλλογισμός οξύμωρου σχήματος

Σκοπός της ποινής είναι ο σωφρονισμός του δράστη και ο παραδειγματισμός των πολιτών.

Όταν σκοτώνουμε, (πιθανόν) παραδειγματίζουμε, αλλά δε σωφρονίζουμε.

Άρα, η θανατική ποινή δεν είναι ποινή. (Οξύμωρο σχήμα)

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Οι συχνές απουσίες μαθητών από τα μαθήματα Γενικής Παιδείας στη Γ' δυσχεραίνουν την εφαρμογή σεναρίων. Μάλιστα η διακοπή της συνέχειας του σεναρίου και η παρεμβολή άλλων διδακτικών ενοτήτων στη Γλώσσα ατόνησε έως ένα βαθμό το ενδιαφέρον τους. Επίσης ο χρόνος δεν ήταν αρκετός για την ολοκλήρωση των

φύλλων εργασίας σε πολλά σημεία λόγω α) αδυναμίας πολλών μαθητών να συνεργαστούν με τα μέλη των ομάδων τους, β) απόντων μαθητών με αποτέλεσμα τη διάσπαση των ομάδων τους, γ) της διάσπασης προσοχής και στόχευσης στην εργασία λόγω της δυνατότητας σύγχρονης chat επικοινωνίας του περιβάλλοντος του facebook μεταξύ φίλων διαφορετικών ομάδων για προσωπικά τους ζητήματα.

Επίσης στη συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας υπήρξε δυσκολία στην οργάνωση του αγώνα αντιλογίας, καθώς για τη διεξαγωγή του χρειάζεται είτε σχετική πείρα είτε αυξημένη προσοχή ως προς τη διαδικασία, τους χρόνους κτλ, γεγονός που δεν τηρήθηκε. Στο σημείο αυτό παραλήφθηκε ένα σημαντικό κομμάτι του σεναρίου: η δημιουργία της τρίτης ομάδας κριτών, η σύνοψη επιχειρημάτων των ομάδων και η τελική ψηφοφορία.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κουτσογιάννης, Δ. 1999. [Πληροφορική - επικοινωνιακή τεχνολογία και γλωσσική αγωγή στην ελληνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση](#): προκαταρκτικές παρατηρήσεις. *Ανακοίνωση στη Διεθνή Ημερίδα: Πληροφορική - επικοινωνιακή τεχνολογία και γλωσσική αγωγή: η διεθνής εμπειρία*. Θεσσαλονίκη, 23/11/99: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Χατζησαββίδης, Σ. 2005. [Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας](#). Στο Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος (επιστ. επιμ.). *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση* (σ. 35-52). Αθήνα: Μεταίχμιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η περίπτωση ενός κακοποιού (κείμενο βασισμένο σε ρεπορτάζ του διαδικτύου)

Ο Κ. Π. γεννήθηκε το 1975, όταν ο πατέρας του ήταν μόλις 17 ετών. Η μητέρα του πέθανε έξι χρόνια αργότερα. Όσοι τον ήξεραν από μικρό τον χαρακτήριζαν ατίθασο παιδί. Όταν ήταν 15 ετών, η αστυνομία βρήκε στο σπίτι του κλεμμένα αντικείμενα. Οδηγήθηκε στο αναμορφωτήριο για έξι μήνες, έπειτα απολύθηκε υπό όρους και λίγο καιρό αργότερα, συνελήφθη για επαιτεία και οδηγήθηκε εκ νέου σε αναμορφωτήριο.

Όταν υπηρετούσε τη στρατιωτική του θητεία, κατηγορήθηκε για κλοπές. Συνελήφθη από τη Στρατονομία και κλείστηκε στις Στρατιωτικές Φυλακές Αυλώνα, από όπου ένα χρόνο αργότερα απέδρασε. Κηρύχθηκε λιποτάκτης και καταζητούνταν.

Το 1996 λήστεψε υπό την απειλή όπλου μία γυναίκα που πουλούσε φρούτα στον ηλεκτρικό σταθμό της Καλλιθέας, ακολούθησε καταδίωξη από αστυνομικούς, εναντίον των οποίων δεν δίστασε να πυροβολήσει, όμως τελικά συνελήφθη επί τόπου.

Εκτίοντας την ποινή του στις φυλακές Κασσάνδρας, στη Χαλκιδική, γνωρίστηκε με έναν αλλοδαπό κρατούμενο. Το 1999 αποφυλακίστηκε και συνένωσε τις εγκληματικές του τάσεις με τον ως άνω αλλοδαπό και έναν άλλο ομοεθνή του. Σύμφωνα με την Ελληνική Αστυνομία, από τις 31 Ιανουαρίου έως τις 17 Φεβρουαρίου του 2000 πραγματοποίησαν από κοινού ληστείες σε ξενοδοχεία, ανταλλακτήρια συναλλάγματος και ταξιδιωτικά γραφεία στο κέντρο της Αθήνας.

Στις 19 Φεβρουαρίου 2000 και οι τρεις συνεπλάκησαν με αστυνομικούς στην πλατεία Βάθη, με αποτέλεσμα να τραυματισθούν δύο αστυνομικοί και να σκοτωθεί ο ένας αλλοδαπός συνεργός του. Ο Π. μετά τη συμπλοκή τηλεφώνησε σε τηλεοπτικό σταθμό και απείλησε τους αστυνομικούς με αντίποινα: «Θα σκοτώσω τρεις αστυνομικούς για να εκδικηθώ», ήταν τα λόγια του. Οι έρευνες των διωκτικών αρχών εντατικοποιήθηκαν και τελικά τρεις ημέρες αργότερα συνελήφθη στην πλατεία Αμερικής έχοντας πάνω του πιστόλι και χειροβομβίδα. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας

έπεφτε νεκρός έπειτα από συμπλοκή με αστυνομικούς στην Πετρούπολη ο άλλος αλλοδαπός συνεργός του.

Το μένος του εναντίον των αστυνομικών, έπειτα από το θάνατο και του άλλου του συνεργού, μπορεί να το φανταστεί ο καθένας. Μερικά χρόνια αργότερα ο ίδιος έλεγε μπροστά στις κάμερες: «Έχω μακρά εμπειρία με τους αστυνομικούς, με ταλαιπωρούν από μικρό... Έχω πρόβλημα με αυτούς που έρχονται να με συλλάβουν, όχι με όλους».

Στις αρχές Φεβρουαρίου του 2001 ο Π. στη Δικαστική Φυλακή Κορυδαλλού παραπονιέται για επιληπτικές κρίσεις και ο ιατρός της φυλακής υπογράφει παραπεμπτικό, προκειμένου να γίνουν οι προβλεπόμενες εξετάσεις στο Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο.

Η μεταγωγή γίνεται και ο Π., ενώ φορά χειροπέδες, βγάζει ένα περιστροφο και εκτελεί εν ψυχρώ τον Α. Δ., 47 ετών και τον Δ. Α., 49 ετών, ενώ τραυματίζει τον ειδικό φρουρό. Οι δύο αστυνομικοί ήταν ήδη νεκροί κι ο Π. εξαφανιζόταν τρέχοντας προς άγνωστη κατεύθυνση.

Το 2001 δύο άντρες λήστεψαν το υποκατάστημα της ΔΕΗ στο Περιστέρι. Την ώρα που έφευγαν με μια μοτοσικλέτα, ο ένας γύρισε και σημάδεψε τον ταμιά, επειδή αποπειράθηκε να τους καταδιώξει και τον σκότωσε. Η Αστυνομία ύστερα από έρευνες κατέληξε στο πρόσωπο του Π.

Πάλι το 2001, μαζί με ένα συνεργό του, μπήκαν σε κατάσταση και απείλησαν τους υπαλλήλους με όπλα παίρνοντας μικρά ποσά. Ακολούθησαν ληστείες σε τράπεζες και μια διπλή απόπειρα ανθρωποκτονίας. Επί πλέον, ο Π. είναι ο δράστης της ανθρωποκτονίας της ιατρού Μ. Σ. και της απόπειρας ανθρωποκτονίας της αδελφής της Α. Χ. μέσα στο φαρμακείο της τελευταίας.

Τελικά, ο Π. διέφυγε στη Ρουμανία και το 2001, κατά τη διάρκεια μιας ληστείας σε ανταλλακτήριο συναλλάγματος του Βουκουρεστίου, σκότωσε τον ιδιοκτήτη κι έναν υπάλληλο, αφαίρεσε 16.000 δολάρια, όμως έχασε το κινητό του τηλέφωνο. Οι

Ρουμάνοι τον συνέλαβαν και στη δίκη τού επιβλήθηκε η ποινή της ισόβιας κάθειρξης (δισ) για τη ληστεία και τη διπλή ανθρωποκτονία.